

Hà Nội đón Tết trong không khí chuân b ngày k niệm m 1000 năm Thăng Long

Tác Giả: Tráng Nghĩa / RFI

Thứ Ba, 16 Tháng 2 Năm 2010 19:53

Nháng ngày Tết luôn luôn là thời đißm đßc bißt cho tßt cß mßi ngßi Vißt Nam.

Thß nhßng năm nay, điß vßi Hà Nội, không khí Tết lßi mang mßt màu sßc đßc bißt hßn do vì c thß đô Vißt Nam trong năm 2010 này sß kß niệm mßt nghìn năm Thăng Long. Điß vßi ngßi Hà Nội, đây là mßt sß kißn vui mßng nhßng tßo ra nhißu mßi ißu tß.

Tßng đài Lý Thái Tß đßc trang hoàng đß đón năm Canh Dßn và mßng 1000 năm Thăng Long
(ßnh : Vũ Thß Long)

Trong khuôn khß kß niệm m 1000 năm Thăng Long, tß cußi năm 2009, nhißu hoßt đßng văn hoá đã bßt đßu đßc tißn hành. Tßi Hà Nội, nhißu công trình chßnh trang đß tô đißm lßi gßng mßt thành phß, đã và đang đßc thßc hißn. Vì c thß công ngày càng đßn đßp và đã phßi tăng tßc, sao cho hoàn thành đßc trßc thßng 10, vì mßng 1 thßng 10 là ngày đßc chßn đß khai mßc Đßi lß Kß niệm 1000 năm Thăng Long ß ngay tßi vßn hoa Tßng đài Lý Thái Tß, đßng Đßnh Tiên Hoàng và chung quanh hß Hoàn Kißm

Các công việc chuẩn bị cho Lễ hội truyền thống của thành phố Việt Nam đã như thế nào ra sao đến sinh hoạt bình thường của người dân thành phố, có gì thay đổi gì trong dịp đón xuân của người Hà Nội hay không, và đặc biệt như thế nào ?

Nhân dịp Tết truyền thống của người Việt, RFI đã tìm hiểu với anh Vũ Thế Long, thuộc Trung tâm Hợp tác Các Chương trình Phát triển Xã hội tại Hà Nội, một người hoạt động lâu năm trong lĩnh vực khoa học xã hội, rất thiết tha với vấn đề bảo tồn môi trường thiên nhiên cũng như văn hóa của thành phố Việt Nam.

Đến với anh Vũ Thế Long, Tết Hà Nội năm nay quả là đặc biệt, lẽ dĩ nhiên là như vào công việc chuẩn bị cho Lễ hội mừng 1000 năm Thăng Long, Thành phố bên cạnh đó, hiện tượng khí hậu biến đổi thất thường cũng đã bắt đầu tác động đến sinh hoạt đón xuân của người Hà Nội. Riêng với các hoạt động quy mô như chuẩn bị cho ngày Hội, mọi người thành phố của anh Long là cần làm sao duy trì cảnh quan thiên nhiên của thành phố, tránh lãng phí vô ích. Sau đây, mời quý vị nghe bài phỏng vấn dành cho RFI.

RFI : Thưa anh, năm nay Tết ở Hà Nội năm nay có đặc điểm là diễn ra vào lúc thành phố Việt Nam chuẩn bị mừng một nghìn năm Thăng Long. Không khí có gì đặc biệt hơn so với mọi năm ?

Vũ Thế Long : Quả thật là tôi cũng không đi đâu xa lắm, chỉ quanh quẩn Hà Nội. Bình thường ra thì cả đến ngày Tết, thì cũng khác thường rồi. Nhưng năm nay Hà Nội tiến đến 1000 năm Thăng Long. Sáng nào tôi cũng nhìn lên cái bóng to lớn của Bà Kiệu, trước cửa Ngã Sừng, thì ngày càng lùi dần. Năm nay là năm kỷ niệm 1000 năm Thăng Long, cho nên cái Tết là sẽ khác truyền thống của mọi người Việt Nam.

Hà Nội năm nay cũng có những cái khác thường. Khác thường đầu tiên là trước Tết mấy ngày có những biến đổi khí hậu cực kỳ mạnh, như những cơn bão của tất cả mọi người. Chẳng bao giờ trước Tết mấy tháng, ở Hà Nội một nghìn năm Thăng Long này mà người ta có thể lội qua dòng sông Hồng. Những cơn kinh khủng. Cái khí hậu này như những cơn bão của truyền thống rau, rồi đến đến sông nông dân, nhất là hoa. Nhất là để cho năm nào gặp Tết mà nóng đến gần 30°C, cho nên hoa đào bắt đầu nở sớm. Trước Tết, bao nhiêu hoa của bà con mình trồng bán héo héo. Nó nở sớm quá, cho nên đến Tết, như xuống khi nào hoa bán héo. Hoa đào là cái đặc trưng nhất của Tết Hà Nội thì năm nay, những người trồng đào quanh Hà Nội bị thua thiệt. Cây đào phải giữ được sao cho nở đúng vào ngày 30 và mừng một Tết thì rất hiếm. Cái đây cũng là một điều rất đáng tiếc.

Hà Nội đón Tết trong không khí chuẩn bị ngày kỷ niệm 1000 năm Thăng Long

Tác Giả: Tráng Nghĩa / RFI

Thứ Ba, 16 Tháng 2 Năm 2010 19:53

Sông Hồng khô cạn khúc chảy qua Hà Nội gần cửa Long Biên hồi tháng 12/2009
(ảnh : Reuters)

RFI : Đó quå là måt så kiån đáng tiåc, nhång còn vå nhång sinh hoåt cå thå trong khuôn khå kå niåm 1000 năm Thăng Long thì nhå thå nào thåa anh ?

Vũ Thå Long : Đå chuån bå cho 1000 năm Thăng Long, có råt nhiåu lå håi đåc tå chåc. Đåc biåt là håi hoa quanh bå hå Hoàn Kiåm å giåa Hà Nåi. Công ty Môi trång Đô thå mang råt nhiåu hoa vå Hà Nåi. Tôi cåm thåy råt sốt ruåt khi thåy quá nhiåu hoa và nhiåu hoa đåt tiån låm, đåc biåt là nhång hoa låy giång tå nåc ngoài, hoåc mang tå Đà Låt ra, hoåc tôi cũng không biåt tå đâu ra. Cå thåm cå xåp toàn hoa đå quyền. Råi hå đång nhång khung hình con thiên nga, råi đåt chåu hoa lên đåy. Thì måi ngåi có måt thú vui khác nhau, måt cách chåi hoa khác nhau. Có ngåi thích cây cånh, nó đån så nhång nhiåu ý nghĩa. Bån thân tôi thåy tån kém quá, nhång mà đåy cũng là måt quyåt tâm đå thå hiån Hà Nåi tåi đåp, råc rå.

Nåu bån nào lån đåu tiên đån Hà Nåi, nhìn quanh hå Hoàn Kiåm Hà Nåi thì thåy quå là chi chít nhång hoa và hoa. Cái vành đai xanh cây cåi không nhå xåa nåa, mà là nhå måt rång hoa, hoa đåt tiån. Cái đåy tôi thåy håi lå.

Bå hå Hoàn Kiåm (Hà Nåi) phå đåy hoa
(ảnh : Vũ Thå Long)

Tôi cũng thấy là luôn luôn có những hoạt động trang trí cho thành phố rất là tươm tươm. Đồ ăn xá, và a hè lên để làm lễ, rồi chôn vùi dây điện xuống đường để tươm khu trung tâm. Cho nên, khu vực quanh Hà Nội như một công trường rất lớn.

Nhưng mà thời gian sắp đến nên rồi. Làm cái gì cũng gấp gấp rút rút, với với vàng vàng, nhiều chỗ rất là lộn xộn. Cũng với một để giao thông của thành phố chúng ta ngày một cao, do một người không nên để vậy. Ra đường, số ô tô ở Hà Nội đông quá, cho nên tốc độ đường là chuyển cảm biến.

Rồi cái khu trung tâm đài Lý Thái Tổ để trang trí rất hoành tráng, với các loài hoa khác nhau, các hoa nhài, loài hoa thược, cây thược. Đây cũng là cái để giao thông của Hà Nội để thi hiên ngày Tết của cái năm để rồi rồi ngày Tết năm thược. Năm nay, Hà Nội nhiều điếm bắn pháo hoa vào thời điểm giao thừa, vì Hà Nội bây giờ lộn lộn, nên các điếm bắn pháo hoa trải ra rất nhiều điếm. Đây là hoạt động rất sôi nổi để chuẩn bị cho 1000 năm Thăng Long.

Nếu như các bạn nào đi lên đường Thanh Niên, Hồ Tây, thì thấy rất nhiều là hai số để để để trên đó, có nhiều bóng đèn treo, phải nói là chi chít. Đoán đường Thanh Niên có đến 11 bóng đèn treo, bóng đèn treo loè loẹt, tôi cũng cảm thấy là nó tạo ra một không khí là hai.

Nhưng tôi có một anh bạn xa xưa, anh ấy muốn chụp một hình ảnh Hà Nội. Anh ấy bảo tôi, : « Khó quá ông ơi, tôi muốn chụp một ảnh phong cảnh với các bạn gái cho mình làm kỷ niệm, cảnh Hồ Tây, cảnh Hồ Hoàn Kiếm, nhưng không thể nào tìm được một cái « view » (góc) nào để chụp nữa, vì nó nhiều bóng quầng quá, nhiều bóng tuyên truyền quầng quá ! » Tức là đường góc nào nhìn cũng bị vướng, bị lộn.

Thì tôi bảo : « Ôi, ông ơi, năm nay, nghìn năm Thăng Long có thể họ làm thế, xong cái việc đó, họ phải sắp xếp đi chỗ khác, chứ không phải chi chít như thế đâu ». Cảnh quan của Hà Nội nó đẹp vì có thiên nhiên chứ ! Để bóng như thế là vì là hai thôi. Tôi cũng mong như thế. Nhưng cái bóng như thế thì rất tệ. Đã đường lên rồi, không biết sau này tính thế nào.

RFI : Là một người sinh sống lâu nay tại Hà Nội, tôi rất quan tâm đến khía cạnh môi trường văn hoá, cũng như xã hội, cá nhân anh suy nghĩ như thế nào về những thay đổi đường đi ra với mục tiêu làm đẹp Hà Nội nhân dịp kỷ niệm 1000 năm Thăng Long ?

Hà Nội đón Tết trong không khí chuẩn bị ngày kỷ niệm 1000 năm Thăng Long

Tác Giả: Träng Nghĩa / RFI

Thứ Ba, 16 Tháng 2 Năm 2010 19:53

Vũ Thị Long : Bên thân tôi là người Hà Nội, tôi nghĩ là cái đẹp của Hà Nội nằm trong sự thanh lịch, sự hài hòa giữa tự nhiên và con người, cho nên cần giữ gìn làm sao giữ được cái đẹp truyền thống thanh lịch thì quá rất là khó. Cách đây ít lâu, cũng là một lễ hội trong dịp kỷ niệm 1000 năm Thăng Long, Hà Nội có tổ chức một lễ hội hoa. Lễ hội hoa năm nay tổ chức đẹp suốt buổi Hoàn Kiếm, trình bày rất đẹp, khiến cho tôi mà vào một ngày nào đó của một Hà Nội êm đẹp, không ồn ào, có dòng sông đẹp nước, đẹp phù sa, và có những tàu đi trên sông keng. Thì tôi sẽ cảm thấy, người thiếp kết, tôi nghĩ chọ huy của lễ hội đó muốn cho thành phố của chúng ta nó hài hòa, nó nhẹ nhàng, nó không ồn ào như những thành phố lớn khác, không phải là Hồng Kông, không phải Bangkok mà nó là cái gì rất Hà Nội.

Tôi mong là không khí của Hà Nội, của ngày Tết nó quay trở lại, êm đẹp, dịu dàng. Mà có lẽ là người Hà Nội cảm thấy Hà Nội nhất chính là vào dịp Tết. Vì Tết mọi người và quây quần với gia đình rồi, thì những người đi đâu lâu năm cảm thấy êm đẹp hơn, vì một dịp giao thông không ồn ào náo, đẹp cảnh thành, đẹp khói bụi. Có lẽ trong một năm, những ngày đó cũng là ngày tết để chúng ta nghĩ đến 1000 năm Thăng Long của chúng ta, nghĩ về một cái gì đó cho tương lai nghìn năm Thăng Long.

Sau một nghìn năm, thì nó phải hơn, ngày càng tiến lên. Tôi chỉ mong là môi trường tự nhiên thì phải như cái gì đó mà ngày xưa các công nhân ta đã chọn, chỉ còn ồn ào náo nhiệt quá thì chết rồi người cuộc sống đô thị của Hà Nội, của người Hà Nội sẽ bị giảm đi rất nhiều so với các thành phố khác.

RFI : Được thưa anh, cảm nhận của người dân Hà Nội về những chuẩn bị cho 1000 năm như thế nào ?

Vũ Thị Long : Kế hoạch ban đầu để tổ chức 1000 năm Thăng Long rất lớn, nhưng cho đến phút chót, nó sẽ giảm dần mức độ. Nhu cầu chuyển còn đang dần dần, khó mà thực hiện được. Cho nên, thành phố Hà Nội phải bị nhiều hạn chế, đáng như phải làm theo kế hoạch cũ, nhưng cần rút ngắn, rút ngắn.

Bên thân chúng tôi làm trong ngành báo tàng, lịch sử, chúng tôi rất quan tâm đến việc xây dựng báo tàng Hà Nội. Đây là một công trình rất lớn. Nhưng nhiều người đang lo lắng, vì làm việc quá, xây cái nhà thì có thể xong, nhưng bên trong nội dung nó ra sao và bao giờ có thể khánh thành được, và khánh thành như thế nào, chết rồi người bên trong ra làm sao, thì đó là cái chúng tôi rất lo lắng.

Hà Nội đón Tết trong không khí chuẩn bị ngày kỷ niệm 1000 năm Thăng Long

Tác Giả: Trßng Nghĩa / RFI

Thứ Ba, 16 Tháng 2 Năm 2010 19:53

Vì vì c ch nh trang l i thành ph cho đ p, tôi nghĩ là ngày T t là cái ngày mà nhà nào cũng t p trung lau chùi nhà c a s ch s , Khang trang. Đ p T t là gia đình nào cũng làm m t cú hích đ cho nó s ch s c năm. Thành ph v a r i cũng c g ng h t s c đ t o đi u ki n xoá nh ng qu ng cáo b y b trên t ng đi. Nhi u ng i dán nh ng con s đi n tho i khoan c t bê tông, hút b ph t. V a r i thành ph huy đ ng r t nhi u ng i đ xoá nh ng cái đó đi. Nh ng xoá đi cũng không h t đ c, trong các ngõ ngách v n còn.

Cho nên tôi nghĩ 1000 năm Thăng Long là m t đi m m c. Tôi nghĩ qua cái m c đó, là đ p đ ai cũng nghĩ mình v n lên m t cái gì đó, ch không nghĩ là qua cái đi m đó, xong r i thôi, đầu l i vào đ y. T t này là đ p đ thúc đ y m nh nh t v l i s ng c a con ng i, cái thanh l ch c a Hà N i. Làm sao cái thành ph văn minh văn hoá c a chúng ta v n lên m t b c m nh thông qua đ p k ni m l n.

T t c a năm k ni m 1000 năm Thăng Long là đ p đ xi t ch t k c ng đô th . Làm sao cho ngày nào cũng là ngày T t thì m i đ c. Ngày x a các c b o : « đối ba tháng hè, no ba ngày T t ». Tôi nghĩ ngày T t là đ p vui và ph n kh i, nh ng làm th nào đ nghìn năm Thăng Long, năm 1001, năm 1002 lúc nào cũng ph i nh ngày T t, ph i hay h n n a thì k ni m m i x ng đáng.

RFI : Nh anh v a nói thì T t có v n đ chỉ tiêu, tình hình kinh t khó khăn chung toàn c u có nh h ng gì đ n thói quen tiêu T t c a ng i Hà N i không ?

Vũ Thä Long : Ngä i Viãt mình, ngä i Hà Nội cũng nhä ngä i Viãt nói chung, vän có mät cái gäi là "no đän đäi gäp". Lúc Tết thì nhà nào, dù nghèo dù giàu, cũng phäi tìm cách mua säm cho gia đình mình. Ngày xưa có câu "Sä cô không giàu thì nghèo, ngày 30 tết tết treo trong nhà", nhäng bây giờ chuyän tết thä không phäi là vän đä i n, và cái nhu cầu mua säm của dân cũng tăng lên nhiäu, nhiäu ngä i trä nên giàu có...

Cho nên cái chi tiêu vào dịp Tết vän là mät cái mà ngä i Viãt Nam mình häi phóng tay quá, không mang tính tiết kiệm nhä là các näc khác.

Cái thứ hai là nhä häng của suy thoái kinh tế toàn cầu, thì có thể nói là mäc vĩ mô i n, còn trong đäi säng của dân mình thì tôi cảm thấy nó chưa có nhä häng gì i n i m. Giá cả thì các bà näi trä luôn luôn báo là cả lên, lên nhäng mà tä tä. Giá xăng là lên i n mänh nhät. Thứ t ra thì mäc säng trung bình có tăng lên, giá mä xuäng mät tí, thì cũng không thể hiän rõ rệt sä suy thoái trong đäi säng hàng ngày của ngä i Hà Nội, nghĩ là trong dịp Tết, tôi thấy mäi thứ vän cả tràn ngập trên thị trường.

Có cái là anh nào nhiäu tiền thì mua nhiäu, anh nào không nhiäu tiền thì mua ít. Đä đäc thì quäng cáo mä i, suốt ngày. Đi trên đường trong dịp Tết thì thấy rất nhiäu ngä i đi xe máy chở nhäng cái Tivi màn hình i n, tôi nghĩ dân Viãt Nam mình chäi sang, nhiäu näc khác của chäc. Rät nhiäu gia đình bỏ Tivi cũ, säm Tivi mới, säm tủ lạnh mới, chäi toàn đồ sang cả.

RFI : Nhä vậy thì phong tục tập quán ngày Tết của ngä i Viãt còn i nhäng gì ?

Vũ Thä Long : Tôi nghĩ nó tùy theo gia đình, tùy vào địa phương. ví dụ gia đình tôi chäng hän, thì ông bà tôi có tục lệ là đän ngày Tết, thì nhà tôi quê gốc ở làng Hoàng Mai, bây giờ thành quận Hai Bà Trưng, thì sáng sớm bao giờ cả cũng đän, lên i chùa, đän gäp nhau ở đình làng, xong rồi ra i chùa, cùng với các bà cô. Đän thì hä cả chúng tôi thì, tôi không säng trong cái làng y ngày nào cả, cho nên là ngä i ta báo anh là ngä i làng thì vä, năm nay tôi cũng vä, mình cũng mua tìm i täp quán cũ.

Nhäng mà chuyän đi i chùa ngày càng nhiäu. Tôi Viãt Nam bây giờ, thanh niên cũng đua nhau đi i chùa. Gần đây sängä i trä đi i chùa vào dịp Tết cũng đông lên.

Thế hai là cái truyền thống đoàn tụ gia đình vào dịp Tết, cả người Hà Nội cũng như tất cả người Việt Nam nói chung. Có gia đình thì họp mặt nhau vào bữa cơm Tết niên, vào 30 Tết, có gia đình gặp nhau vào mừng Tết Tết. Thì vốn có cái tục là chúc Tết bố mẹ. Con cái thì chúc Tết bố mẹ, ông bà, rồi thì có tiền mừng tuổi. Trẻ em được mừng tuổi, nhiều khi mừng tuổi quá đáng, cho nên là chuyện mừng tuổi tôi cảm thấy là hơi đi quá xa. Tục mừng tuổi đáng như là thưởng các cho một ít tiền lì xì, tiền là tiền số lì xì không phải số chẵn, để cho là mừng cái tuổi lì xì may, nhưng bây giờ thành ra một cái dịp để mà thể hiện tình cảm bố mẹ cho con cái, hoặc là nhiều cái khác... Tôi nghĩ là cái tục mừng tuổi nên vẫn minh bạch số tiền, chứ không phải là chỉ có tiền. Trẻ con mà tự nhiên tiếp xúc với tiền quá, cái gì cũng tiền, tiền nhiều thì bé không phải là cái giáo dục tốt.

Còn nhiều cái tục mà xưa nay Hà Nội vẫn giữ được, tục xông đất này, cúng đêm giao thừa, đưa một cái mâm cơm ra ngoài trời, cúng khấn, đất vàng mã. Vốn dĩ là đồ này đất vàng mã quá trời, đất kinh khủng, có nhiều người còn tin vào đó.

Vốn tục đất vàng mã, nhưng năm trước 1945, rất nhiều nhà khoa học, nhiều người như ông Ngô Tất Tố, đã viết về cái chuyện đất vàng mã và chê đó là cái tục xấu, không văn minh. Sau một thời gian dài mất đi, thì hiện nay người Việt mình lại quay trở lại đất vàng mã, đất hàng trăm triệu trở lên. Nên cái tục đất vàng mã là cái tục mà chính nhà chùa cũng nói là không đáng viên cái chuyện đất vàng mã. Thế nhưng mà trong tâm linh, rồi họ nghĩ làm như thế thì họ mới có lợi, cho nên họ đất rất nhiều thế. Thì đây là một cái tục mới, nó phổ biến rồi ở Hà Nội, trong những năm gần đây, nhất là trong dịp trước và sau Tết, và nhân dịp các ngày lì xì.

Đốt pháo thì đã bị cấm nhiều năm nay. Hiện nay ở Hà Nội có thể coi như là không biết đốt pháo là gì nữa. Tôi nghĩ cái chuyện đất pháo nó qua đi và nó đã tiêu diệt rồi rất nhiều thế. Bên cạnh đấy, không đất pháo nhưng đất vàng mã thì không nên. Tôi nghĩ là tôn trọng cá nhân, ai muốn làm gì thì làm, đất vàng mã nhưng cũng không nên lãng phí, không nên phô trương và lãng phí quá nhiều vào chuyện không cần thiết.

Theo tôi, còn có chuyện người ta cảm nghĩ là phải kích cầu, cảm thấy xu hướng tiêu thụ, có người tiêu dùng, thì người sản xuất ra mới có chỗ mà bán. Thế nhưng theo tôi, vốn một mặt nào đó, thì kích cầu là một điếu tu thế, nhưng mà kích cầu bằng cách tiêu pha quá lãng phí, thì tôi nghĩ rằng xã hội văn minh thì không nên như thế.

Thế nhưng tôi ở Hà Nội, tôi cảm thấy có một chuyện là hiện nay, nhiều khi vùng tay quá trán, tiêu quá nhiều, lãng phí. Cái lãng phí thể hiện ra là công sức lao động của mọi người, lao động chung

Hà Nội đón Tết trong không khí chuân b ngày k niệm m 1000 năm Thăng Long

Tác Giả: Tráng Nghĩa / RFI

Thứ Ba, 16 Tháng 2 Năm 2010 19:53

cßa xã hßi, là ăßn vào môi trßng. Tôi nghĩ là Hà Nßi ăßn Tßt cũng nên có một cách làm thß nào đó vßa phßi chß không nên cß vung tay, có nhißu tißn là cß tiêu nhißu, vßn minh không phßi là nhß vßy.

Cho nên là nhân dßp kß niệm m 1000 năm Thăng Long này, thì nßu Hà Nßi bß rßt nhißu tißn tiêu đß cho nó đßp lên, đó cũng là mßt đißu tßt. Thß nhßng nßu thành phß đßp lên thì phßi kèm thêm mßt ý nghĩa nßa, tßc là nên vßn đßng vßa đßp, vßa vßn hóa, nhßng mà phßi hßt sßc tißt kißm thì mßi là có vßn hóa. Cá nhân tôi, tôi cßm thßy hßi sßt rußt khi mà tiêu quá nhißu tißn.